

Kungsbacka

Upphandling med fokus på återbruk

Hur får vi ställa miljökrav?

Lagen om offentlig upphandling (LOU): Vi bör beakta miljö och sociala aspekter, om upphandlingens art motiverar det

Samma regler som för andra krav i upphandling

Transparens och proportionalitet är viktigt!

- Inga vaga krav av typen "minsta möjliga påverkan på miljön"

Hur Kungsbacka ställer krav i upphandling

Identifiera:

- Vad är det vi behöver, egentligen?
 - Avtalsgrupp med rätt kompetens är en förutsättning
- Vad är det för viktiga miljöaspekter?
- Vad har vi för mål och styrdokument som lägger ribban?
- Hur långt har branschen kommit?

Utvärderingskriterier med mervärden

Ett verktyg vi använder oss av flitigt

- Om vi är osäkra på hur långt branschen har kommit och vad som är möjligt
 - När vi inte vill utesluta ett antal leverantörer
 - Om vi vill begränsa hur kostnadsdrivande kravet får bli
-
- Ofta i kombination med obligatoriska krav

Rivning av kvarteret Gjutaren

- Aktuell fastighet är ca 6500 m² stor. På fastigheten finns en industribyggnad som innefattar flera byggnader i ett sammanhängande block om ca 3000 m² BYA. I en av byggnaderna finns även skyddsrum i källaren som ska rivas.
- Totalentreprenad
- Kommunen har tagit vara på det vi vill återbruka själva, bl.a. innertak och innerdörrar

Underlag

- Byggnadsinventering

Identifierar byggnadsmaterial som kan innehålla miljö- och hälsoskadliga ämnen, vissa rekommendationer kring återbruk

- Teknisk beskrivning

Återbruk Inom byggnaden och utemiljön finns visst material som lämpar sig väl för återbruk. Material och produkter som ska omhändertas för återbruk ska demonteras varsamt och bevaras i ett skick som medger att de är möjliga att återbruka, och lämnas till aktör för återbruk.

Entreprenören har full frihet att återbruka även annat material. Det som finns kvar i byggnaden vid tillträde inför rivning tillfaller entreprenören.

Foto 7. Exempel på byggprodukter för återbruk – betongplattor, staket och skyltbelysning.

Foto 8. Exempel på byggprodukter för återbruk – ramp.

Foto 9. Exempel på byggprodukter för återbruk – cykelställ.

Foto 10. Exempel på byggprodukter för återbruk – skyltbelysning.

Metod för utvärdering

- Vilket anbud som är mest fördelaktigt utvärderades på bästa förhållande mellan pris och kvalitet
- Kvalitetsutvärderingen baserades på återbruk av material i rivningsentreprenaden
- En anbudsgivare fick ange mängd/antal som kommer att återbrukas och fick mervärdesavdrag (fiktivt avdrag på anbudssumman) enligt tabellen
- Visningstillfällen av området ordnades

Material	Enhet	Mervärdesavdrag
I-balkar hus N, 5 st. balkar*8m	styck	1000 kronor
Betong*	ton	1000 kronor
Rött fasadtegel	m2	1000 kronor
Ventilationskanaler	löpmeter	1000 kronor
Betongplattor (foto 7)	styck	1000 kronor

*Definition av återbruk för materialet betong:

Med återbruk av betong i detta projekt menar vi förutom återbruk av hela betongelement/prefabricerade betongelement även återanvändning av betongen som tillsatsmaterial i ny betong.

Material	Enhet	Mervärdesavdrag
Fönster	styck	500 kronor
Metallstaket (foto 1 och 7)	löpmeter	500 kronor
Invändiga glaspartier (foto 6)	styck	500 kronor
Skyltbelysning (foto 7 och 10)	styck	500 kronor
Utvändig ramp (foto 8) 1 styck	styck	500 kronor
Cykelställ (foto 9)	styck	500 kronor
Kvarvarande möbler**	styck	500 kronor

** Om det inte är möjligt att återbruka kvarvarande möbler genom att entreprenören säljer dem så ska dessa skänkas till välgörenhet. Bevis om åtgärden ska lämnas till beställaren.

Undersökningar/analyser

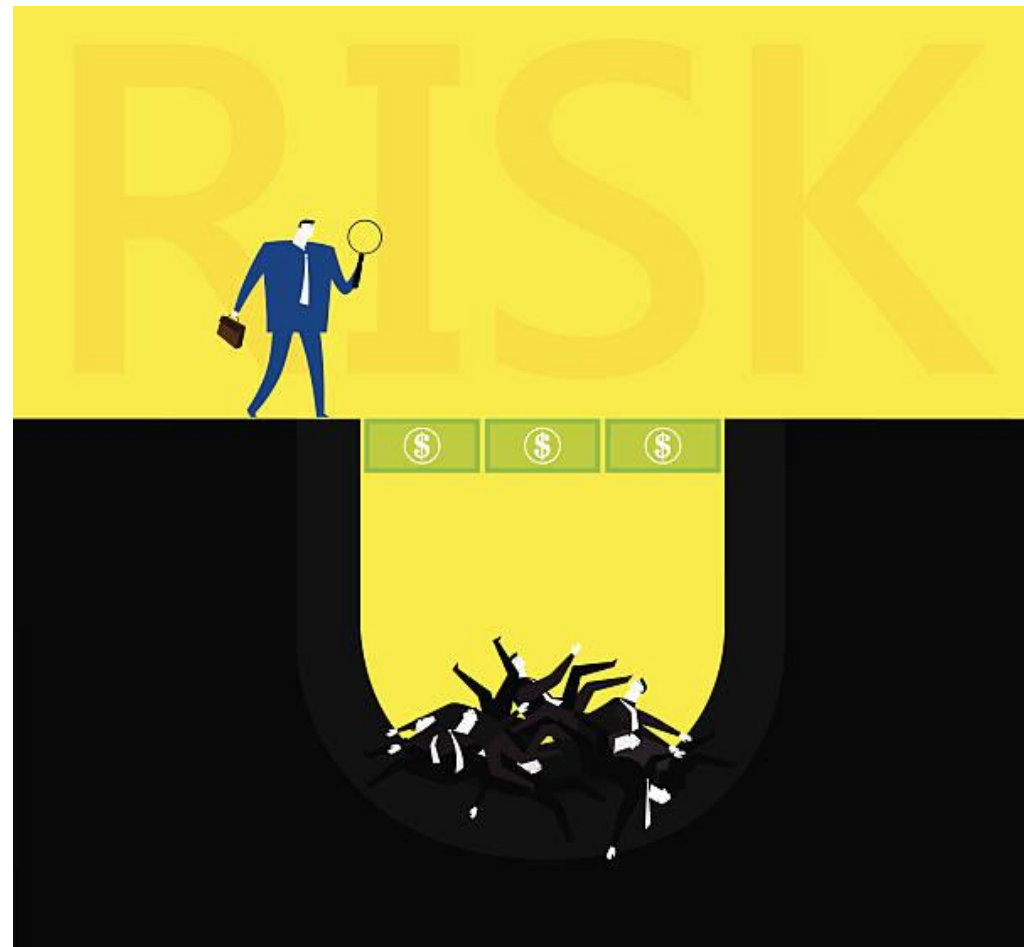
Alla kostnader förenade med eventuella undersökningar eller analyser står entreprenören för.

Från anbudssammanställningen

Anbudsgivare	Anbudssumma utan mervärdesavdrag	Mervärdesavdrag	Utvärderad jämförelsesumma
1	22 170 895 kr	750 500 kr	21 420 395 kr
2	20 600 000 kr	4 000 000 kr	16 600 000 kr
3	17 691 000 kr	0 kr	17 691 000 kr
4	17 575 750 kr	0 kr	17 575 750 kr
5	14 846 800 kr	11 806 000 kr	3 040 800 kr
6	13 980 000 kr	0 kr	13 980 000 kr
7	12 729 500 kr	4 507 000 kr	8 222 500 kr
8	11 877 000 kr	4 060 000 kr	7 817 000 kr

Vite

- Entreprenören kommer att ha hela entreprenadtiden plus sex (6) månader på sig att genomföra återbruksåtgärden. Bevis om åtgärden ska lämnas till Beställaren. Skulle Entreprenören inte lyckas med återbruksåtgärden så kommer Beställaren att ta ut vite.
- Om Entreprenören inte kan uppfylla återbruksåtgärd för post som mervärdesavdrag erhöles för, eller inte kan bevisa att så har skett ska Entreprenören betala ett vite om summan av mervärdesavdraget gånger tre.

Kungsbacka

Tack!

Anna Hallin

hållbarhetssamordnare

Service, Inköp

✉ anna.hallin@kungsbacka.se

☎ 0300-83 41 43

🌐 kungsbacka.se

Återbruka tillsammans

Cecilia Hornö Eriksen Hållbarhetsstrateg Mölnåls stad

Agenda

- Mölndals stads hållbarhetsmål
- Krav och upphandling. Hur började det?
- Vad återbrukar vi idag?
- Återbruksprocessen
- Mer återbruksarbete.....

Mölnadals stads hållbarhetsmål

KLIMAT 2030
VÄSTRA GÖTALAND
STÄLLER OM

**Åtgärdsprogram
för miljömål**
Länstyrelsen
Västra Götaland

En klimatneutral stad

En cirkulär stad med hållbar konsumtion

En stad med hög biologisk mångfald

En stad med hållbar livsmiljö

ÖP
Naturvårdsplan

Cykelplan
Avfallsplan

Grönplan
Energiplan

Program för Hållbart byggande och förvaltning				
Fokusområden	En klimatneutral stad	En cirkulär stad med hållbar konsumtion	En stad med hög biologisk mångfald	En stad med hållbar livsmiljö
Ramverket för social hållbarhet				
Delområden	<ul style="list-style-type: none"> Ställa krav på minskad klimatpåverkan vid förvaltning, rivning, om- till- och nybyggnation Ställ krav på att demontera och att återbruka i stället för att riva och slänga, vid förvaltning, rivning, om- till- och nybyggnation. Minska energianvändning i våra fastigheter och samtidigt minska effektopparna. Investera för produktion av energi ifrån förnybara källor Minska klimatpåverkan genom system- och materialval. Minimera avfallsmängden genom förebyggande arbete i projektering och minska vid rivning, om- och nybyggnation. Minska klimatpåverkan från byggarbetsplatser och från transporter från byggarbetsplatsen Utveckla lokalförsörjningsprocessen så den tydligt värderar och beskriver de olika utvecklingsalternativens hållbarhetskonsekvenser Bidra till att bevara och återställa träd 	<ul style="list-style-type: none"> Prioritera bästa arbetssätt genom användande av återbrukade material vid förvaltning, rivning, ny- till- och ombyggnation och vid Ställa krav på användandet av återbrukade material vid förvaltning, rivning, ny- till- och ombyggnation Prioritera användandet av cirkulära byggmaterial Minimera avfallsmängden genom förebyggande arbete i projektering och minska vid rivning, om- och nybyggnation. Utreda möjligheterna för ökad återanvändning av schaktmassor Projektera och planera för hållbar avfallshantering för färdig byggnad Bidra till schysta arbetsvillkor/social hållbarhet i leverantörsleden genom rätt ställda upphandlingskrav och uppföljning av kraven Nyttja möjligheten att använda upphandlingar som verktyg så att fastighetsavdelningen aktivt främjar social hållbarhet, i form av socialt deltagande, integration och trygghet 	<ul style="list-style-type: none"> Börja och öka kontinuerlig integrering av ekosystemtjänster i planering, byggande och förvaltning. Planera och sköta planteringar och grönytor så att den biologiska mångfalden bevaras och ökar Öka andelen av inköp av bygg- och anläggningsentreprenader som bidrar till att främja biologisk mångfald och som värnar om bevarandet av tex våtmarker, träd eller annan plantering Planering för hantering av dagvatten både vid byggnation och förvaltning för att bidra med renare hav, sjöar och vattendrag. Integrera ett systematiskt klimatanpassningsarbete i fastighetsavdelningens befintliga och nya processer Genom samverkan med aktuella förvaltningar bidra till att bevarande och anläggande av träd och våtmarker i syfte att balansera och bromsa upp vattenflöden samt förhindra uttorkning i vattendrag och för att bevara den biologiska mångfalden 	<ul style="list-style-type: none"> Bidra till ett giftfritt samhälle genom att öka andelen byggvaror och produkter som innehåller så få skadliga ämnen som möjligt Bidra till en god luft- och ljudkvalitet för människorna som vistas i Mölnadals Bidra till att möjliggöra ökad hållbar mobilitet (hållbart resande) "hela vägen" Utifrån sin rådgivning och genom att samverka med andra förvaltningar bidra till att realisera helhetslösningar såsom cykel- och gångbanor Bidra till att säkra tillgång till grönområden och nyttjande av ekosystemtjänster Bidra till att skapa trygga och inkluderande livsmiljöer Planera för klimatanpassning med fokus på utpekade riskområdena; skyfall, värmeböljor, brand och torka samt ras och skred

Göteborgsregionen minskar avfallet

Avfallsplan för tretton kommuner till 2030

Krav och upphandling-entreprenad

UPPHANDLINGSdokUMENT
Administrativa föreskrifter

UPPHANDLING AV STRATEGISK PARTNERING
UTBILDNINGSLOKALER INOM MÖLNDALS STAD

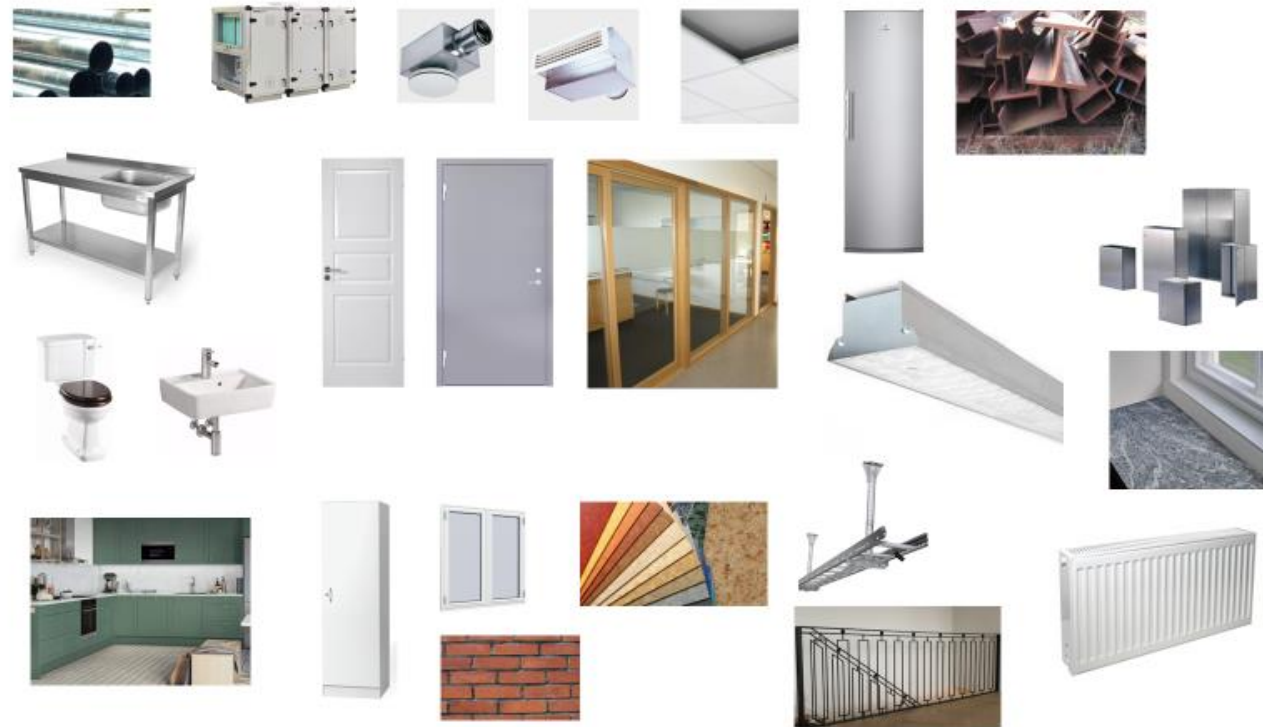
Vad är partnering?

- Partnering är ett arbetssätt där byggherren tillsammans med en entreprenör i samverkan samlar all den kompetens som behövs för att realisera ett projekt-och arbetar för projektets bästa i alla lägen
- Tillsammans formas de gemensamma målen.

- **I upphandlingen beskrev Mölnåls så här;**
Inom miljöområdet vill vi, tillsammans med vald entreprenör, utveckla vårt kunskande inom miljöstrategiskt byggande.
- **Man ville också att entreprenören skulle beskriva;**
vad deras erfarenheter och utveckling var inom miljö- och klimatsmarta byggnationer?

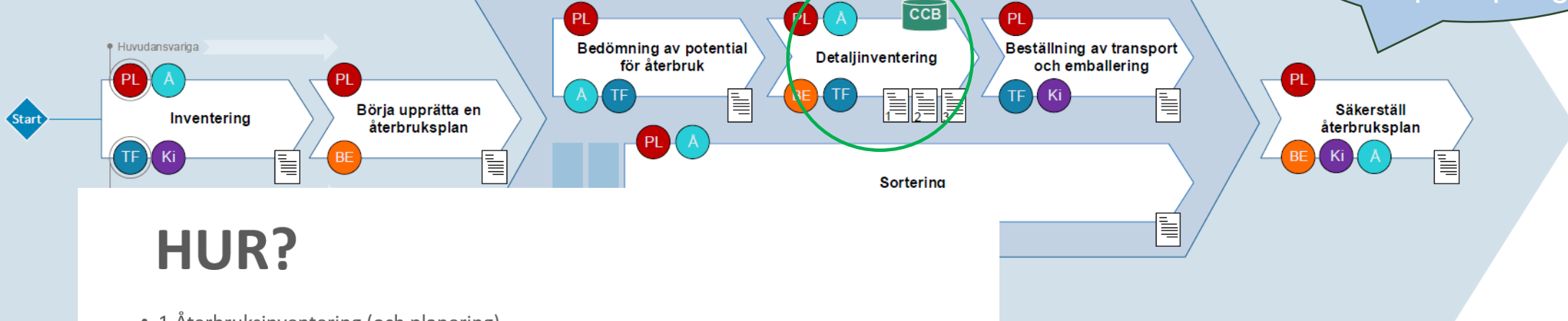
Idag återbrukar vi -MEN möjligheterna förändras hela tiden

- Brandsläckare
- Porslin (toalettstolar, handfat)
- Blandare
- Apparatskåp/el-skåp
- Klimatbafflar (så som radiatorer, eftervärmningsbatterier, ridåvärmare, ventilationskanaler och passiva don, rumsvärmare och rumskylare)
- Belysning
- Kabelstegar
- Dörrar och dörrpartier dörrstängare
- Köksskåp
- Pentry
- Diskbänkar
- Vitvaror
- Fönsterbänkar av stenmaterial
- Undertaksplattor
- Beslag så som skolkrokar

Viktigt att inventera våra fastigheter tidigt om vi långsiktigt ska spara pengar!

Aterbruksprocessen

HUR?

- 1. Återbruksinventering (och planering)
 - Övergripande (information om fastigheten)
 - Bedömning potential
 - Återbruksplan
 - **Detaljinventering**
 - Använda inventeringsverktyget
 - Använda "etiketter"
 - Lagring på rätt plats (i befintligt projekt, på Kikås eller annan plats?)
- 2. Återbruk internt
 - Bjud in internt (förvaltare, projektledare) och /eller projekteringsledare till inventeringsverktyget till aktuella projektet
- 3. Återbruk externt
 - Lägg upp på marknadsplatsen på [CCBuild](#) under minst 2 veckor
 - Får ej sålt –lägg upp auktionssajten på Klaravik 1 vecka
 - Får ej sålt-avfallshantera produkterna
- 4. Värdeanalysen tillsammans med faktiska besparingar, kostnader och intäkter redovisas internt för återbruk

Vi har också....

- identifierat tomma lokaler för lagerhållning och inventerat befintligt lager
- infört "återbrukskrav" i upphandlingen av hantverkstjänster på ramavtal
- infört återbrukskrav och användande av CCBuild i avtalet med vår interna utförare SEF
- skrivit in återbrukskrav i vår TKA

....så återbrukade vi lilla Åbybadet också

”Du behöver inte vara bra för att börja men du
behöver börja för att bli bra”

Tack

Cecilia Hornö Eriksen

cecilia.horno-eriksen@molndal.se

Tfn 0732-333497

